

Anna-Maria Svensson
Utvecklingsledare/utvärderingsexpert
Anna-Maria.Svensson@ekero.se

Verksamhetsplan för Barn- och utbildningsnämnden 2015

Dnr BUN14/79-012

1. Uppdrag

Barn och utbildningsnämnden har uppdrag av kommunfullmäktige att som beställande nämnd vara huvudman för förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem, gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandare enligt gällande skollag.

Den styrmodell Ekerö kommun tillämpar baseras på målstyrning. För barn och utbildningsnämnden innebär det att kommunfullmäktiges beslut om politisk plattform för innevarande mandatperiod är det inriktningsbeslut utgör utgångspunkt för nämndens mål.

Kommunfullmäktige har även beslutat om sju verksamhetsmål för kommunen. Tre av dessa mål är av särskild betydelse för nämndens ansvarsområde. Dessa är:

- Ekerö ska vara en av landets tio bästa skolkommuner.
- Ekerö kommuns invånare, företagare och andra intressenter ska uppleva en hög servicegrad och ett gott bemötande i sina kontakter med kommunen.
- Möjligheten för den enskilde att välja utförare av de kommunala tjänsterna, man har rätt till, ska öka jämfört år 2010, med hänsyn taget till att utbudet för de efterfrågade tjänsterna måste anpassas till gällande lagstiftning på området och utifrån tillgängliga resurser.

Kommunfullmäktige fastställer nämndens ekonomiska ram. Nämnden beslutar om ersättningsnivåer, peng, till förskolor och skolor. Valfrihet och kostnadseffektivitet är centrala övergripanden begrepp och nämnden ska i det perspektivet verka för att fler privata alternativ etableras inom ansvarsområdet. Öppenhet och tydlighet i hur ersättningsnivåer är uppbyggda

är viktiga för konkurrensneutraliteten, gott samarbetsklimat och en effektiv uppföljning.

Nämndens egna mål är koncentrerade inom tre huvudområden:

Trygghet

Trygghet är ofta avgörande för lärande och utveckling. För att barn/elevs miljö ska vara trygg krävs såväl ett bra förebyggande arbete som effektiva metoder och insatser då ett eller flera barn/elever behöver stöd eller en oönskad händelse inträffar.

Förebyggande preventiva insatser och en god samverkan med andra verksamheter som har uppdrag i förhållande till barn och unga, både kommuninterna som externa, pekas ut av forskning som ofta avgörande för att lyckas med att alla barn och unga ska få en god uppväxt och goda förutsättningar för ett gott vuxenliv. Bland annat genom det Preventivt Inriktade Samarbetet (PRISMA) utvecklas prevention och samverkan.

Omvärlden utvecklas och förändras. Gamla förutsättningar omvärderas. Omvärldsbevakning och ett ständigt pågående utvecklingsarbete är väsentligt för att lärande och elevs kunskapsutveckling ska ha goda förutsättningar och ske i en trygg miljö.

Kunskap

Fullmäktige har som ett av sju verksamhetsmål för kommunen målet att Ekerö ska vara en av landets tio bästa skolkommuner. Det är ett centralt mål för barn och utbildningsnämnden och rör alla verksamheter inom nämndens ansvarsområde från förskola till vuxenutbildning. Den styrning nämnden utövar handlar i det perspektivet om att sätta tydliga och mätbara mål för verksamheterna, ha en effektiv uppföljning och utvärdering samt en god tillsyn för att öka kvaliteten och nå fullmäktiges och nämndens egna mål.

Inflytande/valfrihet

Nämnden ska planera för en förskole- och skolkapacitet som ökar valfriheten för föräldrar och barn/elever att välja förskola, grundskola och gymnasium. Fler fristående verksamheter är angeläget.

Varje barn/elev och vårdnadshavare ska ha insyn och inflytande över verksamheten.

BO-garantin tillämpas i kommunen vilket innebär att plats i förskola eller pedagogisk omsorg ska erbjudas inom fyra månader från ansökningstillfället. I kommunen kan föräldrar välja att erhålla vårdnadsbidrag för barn mellan 1 och 3 år.

Från och med hösten 2014 erbjuder Ekerö kommun möjlighet för vårdnadshavare att genom ett bemanningsföretag får hjälp med omsorg på tid då förskola och fritidshem inte erbjuds (obekväm arbetstid).

2. Mål

Ekerö kommun har som övergripande mål att vara en av Sveriges tio bästa skolkommunerna mätt i meritvärde för åk 9. För att nå detta övergripande mål har barn- och utbildningsnämnden formulerat sex mål som ska prägla förskolan och skolan och ett mål som avser vuxenutbildning.

Trygghet

- Verksamheten ska vara trygg, trivsamt och säker

Kunskap

- Varje elev ska ges förutsättningar att nå målen i alla ämnen
- Enheterna ska säkerställa att varje barn i förskolan får det stöd och den stimulans i sin tal- och språkutveckling som barnet har rätt till
- Elevers läsförståelse i test och prov ska vara god
- Varje studerande inom vuxenutbildningen har rätt till en verksamhet som utgår från individens önskemål, behov och förutsättningar och som ger maximal utveckling.
- Ekerös medborgare ska erbjudas en professionell, kvalificerad och neutral studie- och yrkesvägledning

Inflytande/valfrihet

- Barn/elever ska ha rätt till inflytande över sitt lärande.
- Barn/elever och vårdnadshavare ska ges stora valmöjligheter vid val av förskola, skola och skolbarnsomsorg.

3. Förutsättningar och analys

Ekerö är till karaktären en blandning av förorts- och landsbygdskommun. Vid årsskiftet uppgick befolkningen till 26 355. Under innevarande år antas befolkningen öka med omkring 1 procent och denna måttliga ökning förväntas även för 2015. För år 2016 ökar befolkningen snabbare som en följd av ökat bostadsbyggande. Antalet barn i förskoleåldrarna sett över hela budgetperioden är relativt oförändrat. Åldrarna som omfattar förskoleklass och grundskolan ökar varje år under budgetperioden. Antalet gymnasieungdomar minskar under 2015 för att vänd till en ökning åren därefter. I volymbilagorna till budget PM för 2015 med inriktning 2016 – 2017 redovisas den demografiska utvecklingen och dess påverkan inom nämndens verksamhetsområden mer i detalj.

Vad leder till högre kvalitet och måluppfyllelse

Forskning visar att framgångsrika skolor klarar av att skapa ett klimat som både bidrar till barnens/elevernas sociala utveckling och till att eleverna har goda kunskapsresultat. Det är då olika skolrelaterade insatser som syftar till att öka förutsättningarna för inläring genom att dels främja eleverna psykiska hälsa samt genom att skapa en stödjande psykosociala miljö där elevernas individuella behov kan mötas.

Framgångsfaktorer som ofta framhålls i litteratur handlar bl.a. om ledarskap på olika nivåer. Ledarskapet behöver vara genomtänkt och aktivt och det gäller på både politisk-, nämndkontors-, produktions- och rektorsnivå. En annan viktigt komponent i hur väl barnen/eleverna lyckas uppnå målen är lärarens kompetens. Att lyfta fram kompetenta pedagoger, främja kompetensutveckling och arbeta för att få rätt kompetens på rätt plats anses också vara värdefulla pusselbitar för hög måluppfyllelse. Vidare framhålls vikten av att ha höga ambitioner för förskolan/skolan som helhet – att verksamheten är viktig, men också att ha höga förväntningar på förskolans/skolans måluppfyllelse oavsett förutsättningar. Kopplat till detta betonas också betydelsen av att fånga upp barn/elever som behöver särskilt stöd.

Framgångsfaktorer som också betonas starkt, både i forskning och styrdokument, är samsyn kring mål och inriktning – att dessa är kända av hela organisationen. Kopplat till detta är därför också systematisk uppföljning, utvärdering, återkoppling och dokumentation viktiga bitar för att uppnå högre kvalitet och måluppfyllelse. Detta gäller på alla nivåer i organisationen.

I den kvalitetsgranskning som skolinspektionen genomförde i Ekerö kommun av huvudmannens styrning mot nationella mål poängteras det som beskrivs ovan. Skolinspektionen pekar särskilt på tre utvecklingsområden: De är att målen för uppföljningen utgår från att varje elev lägst ska nå kunskapskraven, att mål för uppföljningen av värdegrundsarbetet behöver utvecklas samt att analysarbetet behöver utvecklas på alla nivåer. Analyserna måste bygga på gjorda uppföljningar och bidra till slutsatser där kunskaps- och värdegrundsresultaten kopplas samman.

Genom att analysera värdegrunds- och kunskapsresultaten i förhållande till varandra kan åtgärder identifieras som leder vidare i måluppfyllelse.

Rapporten "Vad påverkar resultaten i svensk grundskola" nämner bl.a. att differentieringen har ökat i klassrummet, dvs. elever delas allt oftare in i olika grupper utifrån behov av särskilt stöd eller kunskapsnivå. Detta leder till allt mer homogena grupper. Homogena grupper kan i sin tur leda till s.k. "kamrateffekter", alltså att elevernas resultat påverkas av hur eleverna i deras omgivning presterar.

Forskning visar att undervisningens organisation och genomförande är viktig. Arbetslag framhålls ofta som en framgångsfaktor, liksom att undervisningen har ett reflekterande arbetssätt. Forskning visar också vikten av att verksamheten/undervisningen anpassas efter barnens/elevernas behov och att rektorerna tar ett stort ansvar för undervisningens kvalitet. I syfte att höja undervisningens kvalitet och att skapa fler karriärvägar för särskilt yrkeskickliga pedagoger har ett statsbidrag till förstelärare och lektorer tillkommit. Ekerös kommunala skolor har möjlighet för att anställa upp till 37 stycken förstelärare.

I propositionen om införande av karriärstjänster som 1:e lärare och lektorer diskuteras behovet av särskilt yrkeskickliga pedagoger liksom av behovet av forskarmeriterade pedagoger i verksamheterna. Detta ligger också i linje med en förskola och skola på evidensbaserad grund. Nämndkontoret bedömer det som angeläget att stimulera att fler pedagoger blir forskarmeriterade och förslår i förslaget till budget 2015 att 100 tkr avsätts för detta ändamål

Systematiskt kvalitetsarbete

Utvecklingsarbetet avseende att systematiskt följa upp, utvärdera och blicka framåt kopplat till nämndens mål fortgår under 2015. En mall för enheternas dokumentation av deras arbete för att uppnå nämndmålen har tagits fram. Fokus för denna dokumentation ligger på analys och framåtblickande. Alla

enheter, såväl kommunala som fristående, har deltagit i detta arbete. Under 2014-2015 utvärderas dokumentationsmallarna.

Under senhösten 2014 och våren 2014 genomförde Skolinspektionen en kvalitetsgranskning av hur skolhuvudmannen i Ekerö kommun styr mot nationella mål. I Skolinspektionens beslut lyftes ett antal utvecklingsområden och sammanfattningsvis handlar det om att stärka det systematiska kvalitetsarbetet.

Ett utvecklingsarbete med fokus systematiskt kvalitetsarbete har inletts under våren/sommaren 2014. Arbetsgruppen består av sex rektorer och nämndkontorets utvecklingsledare/utvärderingsexpert. Arbetsgruppen kommer att genomlysa det systematiska kvalitetsarbetet på olika nivåer och utarbeta förslag avseende mål och indikatorer för värdegrundsarbetet samt metoder för uppföljning av trygghet, studiero och kränkande behandling. Arbetsgruppen kommer också att fokusera på analys – hur kan analyserna utvecklas på alla nivåer? Analyserna måste bygga på genomtänkta uppföljningar och bidra till slutsatser där värdegrunds- och kunskapsresultaten kopplas samman.

Ett annat spår när det systematiska kvalitetsarbetet under 2015 är vidareutveckling av förskole- och skolapplikationen i kommunens uppföljningsverktyg ”Styret”. Vid olika tillfällen framkommer att mycket tid läggs på att jaga siffror för att kunna beskriva läget i den pedagogiska verksamheten. Inte sällan finner olika aktörer olika siffror för samma företeelse med förvirring och irritation som följd. Detta är energi- och tidstjuvar som leder till mycket frustration både ute i verksamheten och på nämndkontoret. Den nya skollagen (2010:800) skriver fram systematiskt kvalitetsarbete som något som betonar analys och framåtblickande. För att energi och tid ska kunna läggas på rätt saker, dvs. analys och framåtblickande, behöver resultat på tester, prov, betyg och undersökningar, volymer samt lång- och kortsiktiga trender snabbt kunna tas fram. Dessutom behöver detta kunna tas fram ganska snart efter genomförande för att kunna leda till pedagogisk utveckling och nytta för eleverna. Användarna av informationen/resultaten ska inte behöva vänta till Skolverkets publicering i databasen SIRIS. Skolverket ger oss jämförelser med andra kommuner och riket samt fördjupningar av olika slag, t ex SALSA värden. Detta är förnämligt men vi behöver börja vår analys av Ekerös elever så fort resultaten finns där för att kunna bedriva systematiskt kvalitetsarbete som leder till att Ekerö blir Sveriges 10-bästa skolkommun.

VÅGA VISA

Som en del i kommunens systematiska kvalitetsarbete samarbetar Ekerö sedan ett antal år med fyra andra stockholmskommuner om utvärdering i förskola och skola. Samarbetet kallas VÅGA VISA. Syftet med Våga Visa är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten. Utvärderingen sker genom en variation av metoder såsom observationer och enkäter.

Observationer genomförs av utbildade observatörer (skolledare och pedagoger) från annan kommun än den egna. Observatörernas uppdrag är att observera såväl kommunala som fristående förskolor och skolor med utgångspunkt i läroplanens målområden. Till stöd i arbetet använder observatörerna en metodbok som föreskriver hur observationen ska gå till. De har också bedömningsmatriser till hjälp för stöd till bedömning på olika kvalitetsnivåer samt intervjufrågor att använda vid intervju av skolledning, pedagoger och elever. Observatörerna skriver efter genomförd observation en rapport där skolans/förskolans arbete och resultat beskrivs och bedöms.

Kommunerna turas om att vara ordförande i Våga Visas samordnargrupp och styrgrupp. Under 2015 kommer Ekerö att vara ordförandekommun, vilket innebär att driva utvecklingsarbetet i styrgrupp respektive samordnargrupp samt övergripande ansvara för agendan.

Med utgångspunkt i den utvärdering som gjordes av Våga Visas metoder 2013 har det under 2014 påbörjats ett utvecklingsarbete där metoderna förfinats och utvecklats. Detta arbete fortsätter under 2015.

Främjande och förebyggande arbete

Främjande och förebyggande arbete i förskolor och skolor som bedrivs internt och/eller i samverkan med andra aktörer har stor betydelse för elevers hälsa och skolframgång.

Förebyggande preventiva insatser och en god samverkan med andra verksamheter som har uppdrag i förhållande till barn och unga, både kommuninterna som externa, pekas ut av forskning som ofta avgörande för att lyckas med att alla barn och unga ska få en god uppväxt och goda förutsättningar för ett gott vuxenliv. I Ekerö kommun utvecklas prevention och samverkan bl.a. genom det Preventivt Inriktade Samarbetet (PRISMA).

Forskning visar också att framgångsrika skolor klarar av att skapa ett klimat som både bidrar till barnens/elevernas sociala utveckling och till att eleverna har goda kunskapsresultat. Det är då olika skolrelaterade insatser som syftar

till att öka förutsättningarna för inläring genom att dels främja eleverna psykiska hälsa samt genom att skapa en stödjande psykosociala miljö där elevernas individuella behov kan mötas.

Särskilt stöd

Skollagen (2010:800) anger att utbildningen av barn och unga ska vara likvärdig i den meningen att oberoende av bakgrundsfaktorer som kön, geografisk hemvist, sociala och ekonomiska faktorer har alla barn rätt att nå läroplanens mål. Det är förskolornas/skolornas uppdrag och ansvar att utforma organisationen så att alla barn/elever ges förutsättningar att nå målen. I detta sammanhang betonas att det eventuella särskilda stöd som behövs ska ges inom den klass/grupp som barnet/eleven tillhör. Styrdokumenten för förskola/skola gör en tydlig betoning av det inkluderande perspektivet, vilket innebär att förskolan/skolan ska organiseras utifrån det faktum att barn är olika. Särskiljande lösningar ska så långt som möjligt undvikas. Inkludering innebär alltså att förskolan/skolan måste anpassa sin verksamhet för att hantera barns/elevs svårigheter.

I nu gällande skollag hör inte elever med en grav autistisk störning till särskolan. Det har för Ekerös del inneburit att ett antal elever skrivits ut från grundsärskolan och läser nu enligt grundskolans läroplan och har rätt till en integration med grundskolemiljön. Eleverna har fortsatt ett stort behov av stöd och behov av en miljö som är anpassad till deras särskilda behov. Som en del i Ekebyhovsskolan byggs nu en verksamhet in med specialistkompetens inom området barn med autismspektrumstörning. Planering för en anpassning och eventuell utökning av lokalerna på Ekebyhovsskolan som tillgodoser behovet pågår.

Därutöver tenderar antalet elever med mycket stora behov att öka. Det är en trend som Ekerö delar med andra kommuner. Till viss del handlar det om att kostnaden för elever i resursskolor numer ska bokföras som dels ett normalt grundbelopp (skolpeng) och dels med ett tilläggsbelopp. Oavsett detta kan en ökande trend av antalet elever med stora behov ses. Det gör att kostnaden för särskilt stöd ökar.

I skollagen är rektors ansvar mycket tydligt när det gäller att ge elever det stöd de behöver, att åtgärdsplaner görs och följs upp, samt elevplaceringar i särskilda undervisningsgrupper. Vidare betonar lagen elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande roll. Skollagens betoning av ett inkluderande perspektiv lyfter fram betydelsen av stöd i form av handledning och coaching till den pedagogiska personalen samt av uppföljning. Detta innebär att en mer samlad elevhälsoplan behöver utformas.

Sedan den befintliga skollagens tillkomst har ett inkluderande perspektiv varit framträdande i kommunens insatser för att tillgodose barn och elevers olika behov.

Resursteamet

Ekerö resursteam har uppdraget att svara för elevhälsa i kommunen. Som en del i detta har även resursteamet haft ett uppdrag från nämndkontoret avseende tilläggsbelopp, stöd till barn och elever utifrån ett medborgarperspektiv, inskrivning i särskola, placering av elever i undervisningsgrupper utanför kommunen och från den kommunala produktionen avseende elevhälsa för förskolor och skolor.

I samband med den översyn av Ekerö resursteam som genomfördes föregående år och där nämnden i verksamhetsplan för 2014 beslutade att förtydliga resursteamets uppdrag och roll för att kommun på bästa sätt ska kunna svara upp mot skollagens krav på Elevhälsa. En elevhälsoplan skulle utarbetas, resursteamet, ansvar för beslut och uppföljning av tilläggsbelopp samt placeringar vid olika resursskolor och kommungemensamma undervisningsgrupper fördes till nämndkontoret. Vidare beslöt nämnden att uppdraget rörande öppen förskola skulle ses över. Under avsnittet strategi redovisas det fortsatta arbetet med dessa uppdrag.

Modersmål/SVA

Området växer. Antalet flerspråkiga elever ökar både inom grundskolan och i introduktionsprogrammen vid individuella gymnasiet.

Nyanlända elevers studieförutsättningar varierar i mycket hög grad. Det kan vara elever med en utbildningsnivå väl i nivå med svenska elever i motsvarande ålder till elever med mycket liten skolbakgrund. Det är av stor betydelsen av att kunna erbjuda goda möjligheter för elever i s.k. förberedelseklass anpassade utbildningsmöjligheter för att så fort som möjligt komma in en reguljär grundskoleverksamhet eller ett nationellt program på gymnasiet. Initialt kan det innebära en viss kostnadsökning men på något länge sikt är det insatser som är bra för både den enskilde eleven som för samhället.

Socioekonomisk viktning

Enligt styrdokumenterna bör huvudmannen ha en fungerande modell för resursfördelning som tar hänsyn till lokala förutsättningar och behov i de olika

förskolorna och skolorna utifrån socioekonomisk karaktär och barn med annat modersmål än svenska.

En skrift från Sveriges Kommuner och landsting (SKL) belyser frågan om likvärdigheten i den svenska skolan. Bland annat konstateras att skillnaderna i resultat mellan skolor har ökat sedan 1980-talet och att det är en utveckling som är oroande. Som en av nycklarna till att minska en sådan resultatskillnad framhålls en differentiering av den ekonomiska ersättningen. En sådan differentiering eller socioekonomisk resursfördelning måste dock föregås av en analys av vilka skillnader som kan finnas och att en modell för att beräkna skillnaderna i behovs utarbetas som kan antas vara tillräckligt träffsäker för att det ska gå att utläsa effekter av den.

Förskollärary- och lärarbehörighet

Våren 2011 beslutade riksdagen om att införa legitimation för förskollärare och lärare. Legitimationen anger den behörighet som läraren eller förskolläraren har för att bedriva undervisning i skolväsendet.

Av det inventeringsarbete som pågår och som redovisats i nämnden 2014-05-14 framgår det att många lärare i kommunen ännu inte har sin legitimation men att ca 88 procent har lärar-, förskollärarybehörighet. Det återstår arbetet med kompletterande utbildning av lärare som saknar behörighet och det återstår också ett arbete med att matcha så att lärare undervisar i behörigt ämne. I de flesta fall finns rätt behörighet inom skolan och för de kommunala skolorna som helhet finns alla behörigheter i alla ämnen i alla årskurser.

VFU – verksamhetsförlagd utbildning

Ekerö tar emot ca 60 lärarstudenter i förskolor och skolor i kommunen. Det är en viktig verksamhet inte minst för som en grund för kommande rekryteringar men även för att den verksamhetsförlagda utbildningen, VFU, innebär kontakter med forskning och utveckling. En viktig kvalitetsaspekt när det gäller den verksamhetsförlagda utbildningen för lärarstudenter är handledarnas kompetens. För att öka handledarna kompetens och säkra lärarstudenternas utveckling genomför kommunen handledarutbildning i samarbete med Stockholms universitet.

För att utveckla verksamheten har de enheter som har lärarstudenter en skolsamordnare som är kontaktperson med VFU-samordnaren centralt i kommunen. Det är också viktigt att ha kontakt med de lärosäten i Stockholmsregionen som utbildar lärare för att i samverkan med dem utveckla lärarstudenternas utbildning och praktik i Ekerös skolor.

Skolbiblioteken

I kommunen finns elva skolbibliotek med utbildade skolbibliotekarier. Det gör att Ekerös grundskolelever har en god tillgång till skolbibliotek med hög kvalitet. Skolbiblioteken i kommunen drivs av produktionsområde Ekerö kultur på uppdrag av barn och utbildningsnämnden och finansieras på konkurrensneutrala villkor.

IT inriktning

Digitalisering av förskole- och skolverksamheter har vuxit från att vara ett utvecklande inslag i verksamheten till ett av de centrala uppdragen för alla skolor. Bland annat har OECD identifierat digital kompetens som en av åtta nyckelkompetenser som barn och ungdomar behöver ha med sig från sin utbildning. Så sent som i september föregående år presenterade EU-kommissionen en handlingsplan för att främja nytänkande och utveckling av digital kompetens i Europas skolor. I länet utvecklas detta starkt vilket påverkar skolorna i Ekerö. Inte minst Stockholms omfattande satsning på både IT-infrastruktur och utbildningar driver utvecklingen framåt.

Idag kan uppgiften beskrivas som att Ekerös elever ska lämna grundskolan med en digital simkunnighet. Barn och elever i Ekerö kommun ska vara väl orienterade och ha gott självförtroende i att säkert och kritisk använda digitala verktyg.

Förskola

Förskolan är en del av utbildningsväsendet och förskollärarens betydelse har förstärkts i de reviderade läroplanerna för förskolan. Det är viktigt att kommunen är en attraktiv arbetsplats som gör att förskollärare väljer att arbeta i Ekerö. En del i detta är att få behålla de förskollärare som idag arbetar i kommunen, men också att rekrytera nya och att få fler pedagoger i förskolan att välja att utbilda sig vidare till förskollärare.

Andelen förskollärare i Ekerö kommun har inte förändrats under de senaste två åren. Det är totalt 32 procent årsarbetande förskollärare i kommunen. Det kan noteras att antalet förskollärare är fler än den procentuella andelen årsarbetare eftersom det i kommunen finns många deltidsarbetande förskollärare.

Barn och utbildningsnämnden har sedan tidigare avsatt medel i budget för att ett antal pedagoger inom förskolan i Ekerö kommun ska få möjlighet att studera till förskollärare på arbetstid. Detta gäller både kommunala och fristående förskolor. Under 2014 avsattes ytterligare medel för att utöka ersättningen till förskolorna samt möjligheten för fler pedagoger att ta del av möjligheten att studera till förskollärare.

Kriterier för att få möjlighet att studera på arbetstid är att pedagogen ska ha högskolebehörighet och varit anställd inom förskola i Ekerö kommun i minst 5 år.

Verksamheten i förskolan ska utgå från en helhetssyn på barnen och barnens behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. I begreppet omsorg ingår även att barnen serveras varierade och näringsriktiga måltider. Det är viktigt att frukost, lunch och mellanmål serveras på regelbundna tider och att det inte är för lång tid mellan måltiderna.

Pedagogisk omsorg i form av familjedaghem

Pedagogisk omsorg i form av familjedaghem är en verksamhet som har minskat i antal de senaste åren. Det är idag åtta familjedaghem i kommunen och det är angeläget att verksamheten finns att erbjuda om föräldrar/vårdnadshavare så önskar. Det är viktigt att ge verksamheten förutsättningar för att finns kvar som alternativ/komplement till förskola.

Omsorg på tid då förskola och fritidshem inte erbjuds

Enligt skollagen 25 kap 5 § ska kommunen sträva efter att erbjuda omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds för barn vars föräldrar/vårdnadshavare har behov av det och inte själva kan ordna omsorg. Utgångspunkten för bestämmelsen är att det ska gå att kombinera föräldraskap och förvärvsarbete, trots att arbetstiden är förlagd, helt eller delvis, till kvällar, nätter eller helger.

Från och med hösten 2014 erbjuder Ekerö kommun möjlighet för vårdnadshavare att genom ett bemanningsföretag få hjälp med omsorg på tid då förskola och fritidshem inte erbjuds (obekväm arbetstid).

Omsorg på obekväm arbetstid ska om behov finns kunna erbjudas från det att barnet är 12 månader och fram till den 31 juli det år då barnet fyller 13 år. Tiden då omsorg erbjuds är mellan kl. 18.00 och 07.00 på vardagar samt från och med kl. 18.00 fredagkväll till måndag morgon om ett bedömt behov finns.

Om behov finns av både förskola/fritidshem samt omsorg på obekvämt arbetstid får den totala tiden inte överstiga 60 timmar per vecka.

I samband med ansökan utreds huruvida vårdnadshavaren har möjlighet att själv ordna omsorg för sitt barn. Behovet av omsorg på obekvämt arbetstid ska också styrkas med arbetsgivarintyg och arbetstidsschema.

Fritidshem

Fritidshemmets uppgifter vilar på två ben. Verksamheten ska både ge barnen en god omsorg när föräldrar arbetar eller studerar och erbjuda barnen meningsfull fritid och stöd i utvecklingen. Kvalitetskraven är lika viktiga som kravet att fritidshemmen ska vara tillgängliga för alla barn som behöver plats. Enligt läroplanen ska barnen delta i en pedagogisk verksamhet som kompletterar skolan både tids- och innehållsmässigt, och som bidrar till att ge dem mångsidighet, helhet och kontinuitet i lärandet. Fritidshemmet ska ge dem en meningsfull fritid, där verksamheten är utformad så att varje barns behov, intresse och erfarenhet tas tillvara. Som aktiva medskapare ska barnet ges utrymme för sin nyfikenhet och sin lust att lära samt inflytande över hur dagen formas. Varje barn ska få stöd i att uttrycka sina tankar och är med och tar ansvar. Många barn tillbringar en stor del av sin dag på fritidshemmet.

Uppföljningen och utvärderingen av fritidshemsverksamheten behöver fördjupas och utvecklas.

Grundskola - elevernas kunskaper

Det genomsnittliga meritvärdet för elever i åk 9 har under de senaste fem åren stadigt ökat och Ekerö kan numera räknas till de 14 kommuner i landet som har de högsta meritvärdena.¹

Behörighet till gymnasieskolan skärptes hösten 2011. För att komma in på ett nationellt program räckte det tidigare med att ha godkänt i tre ämnen, matematik, engelska och svenska eller svenska som andra språk. I den nya gymnasieskolan behövs godkända betyg i fler ämnen. För yrkesprogram krävs godkänt i ytterligare fem ämnen, för högskoleförberedande program behövs godkänt i nio ämnen (utöver de tre tidigare). De nio ämnena skiljer sig åt beroende på vilket högskoleförberedande program det gäller.

År 2013 blev 92,5 procent av eleverna i Ekerö behöriga till gymnasieskolans yrkesförberedande program. När det gäller högskoleförberedande program

---

¹ Ranking kommer från SKL:s Öppna jämförelser som publicerades våren 2014, vilket gör att det jämförda meritvärdet baseras på vårterminen 2013.

blev 91,3 procent behöriga till estetiska program, 89,4 procent till ekonomi-, humanistiskt- och samhällsvetenskapliga program och 90,9 procent till naturvetenskap- och tekniska program. Detta är något lägre jämfört med föregående år. Ekerö ligger dock bra till när det gäller gymnasiebehörighet, både jämfört med riket och med kommuner i Stockholms län.²

Ekeröelever i gymnasiet

Ekerös gymnasieungdomar går på ett stort antal gymnasieskolor främst i Stockholms län. Närmare 50 procent går i någon av Stockholms stads gymnasieskolor. Historiskt har det varit mycket svårt att få någon fullständig bild av gymnasieelevernas studieprestationer.

Vägledningenshetens gymnasieuppföljning bevakar att gymnasieskolorna upprättar åtgärdsprogram och ger det stöd eleverna behöver för att nå kunskapsmålen.

Inför varje terminsstart görs en gemensam kartläggning av Vägledningensheten över de elever som bör följas upp extra av den vägledare som har ansvar för den aktuella skolan där eleven i fråga går. I samband med genomgången av elever som lämnar grundskolan inventeras vilka elever som är i behov av fortsatta specialpedagogiska insatser, kompensatoriska hjälpmedel och övriga stödinsatser.

Med den satsning på bättre uppföljning främst via studie- och yrkesvägledningen som inleddes under 2009 har prognoserna blivit säkrare och även antalet elever som går ett fjärde år verkar minska. I och med den nya skollagen ges kommunen möjlighet att begära in slutbetyg även från de fristående gymnasieskolorna. Det kommer att ge förutsättningar att följa hur det går för Ekeröeleverna och ge underlag till jämförelser mellan grundskolornas slutbetyg i år 9.

Vägledningensheten

I Ekerö kommun är studie- och yrkesvägledarna organiserade i en fristående vägledningenshet med en gemensam chef. För att säkerställa en hög kvalitet på vägledningen i kommunen anställs endast behöriga studie- och yrkesvägledare. Vägledningensheten ansvarar för vägledning i grundskolans år 8 och 9, individuella gymnasiet, gymnasieuppföljning³ vuxenutbildning samt kommunens uppföljningsansvar för ungdomar 16-20 år.

---

² Rankingen kommer från SKL:s Öppna jämförelser som publicerades våren 2014.

³ Studie- och yrkesvägledarna i Ekerö kommun arbetar med uppföljning av gymnasieungdomar i syfte att motverka studiemisslyckanden och avhopp från gymnasieskolan.

Vuxenutbildning

Den statliga finansieringen av yrkesutbildning för vuxna är fortsatt osäker inför 2015. Under åren 2009-2014 har kommunen fått statliga medel för att bedriva yrkesutbildning för vuxna. Denna statliga satsning på yrkesutbildningen upphör eventuellt efter 2014.

Samtidigt ökar efterfrågan på vuxenutbildning bl.a. som en effekt av att de stora årskullarna, födda under slutet av 1980-talet och början av 1990-talet, nu söker för att komplettera sin utbildning. Elever som har gått ett yrkesförberedande program har enligt lag rätt att komplettera den på komvux.

Efterfrågan på SFI har fördubblats under de senaste åren vilket kommer att innebära att antalet elever på grundläggande vuxenutbildning och gymnasial vuxenutbildning på sikt också kommer att öka.

Det övergripande målet för vuxenutbildningen enligt skollagen (2010:800) är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja personlig utveckling. Utgångspunkten för utbildningen ska vara den enskildes behov och förutsättningar. Skollagen säger vidare att den som fått minst utbildning ska prioriteras. När nu efterfrågan på vuxenutbildningen ökar utöver vad den budgeterade ramen medger kan en sådan prioritering bli nödvändig vilket innebär att inte samtliga sökande kan erbjudas plats.

I Stockholms län har det under ett antal år pågått ett arbete med att utveckla en vuxenutbildningsregion. Arbetet har samordnats av KSL och inriktningen har varit att genomföra en länsgemensam upphandling av vuxenutbildningsanordnare.

Informationsansvaret/UMJ – Unga mot jobb

Informationsansvaret regleras i skollagen (2010:800, 29 kap. 9§) och säger att en hemkommun löpande ska hålla sig informerad om de ungdomar som har fullgjort skolplikten men inte går i gymnasiet eller har annan sysselsättning. Syftet är att kunna fånga upp och erbjuda lämpliga stödåtgärder.

Verksamheten UMJ – Unga mot jobb – arbetar med att underlätta för ungdomar i åldern 16-24 år att komma vidare till studier och/eller arbete, och genom samverkan med andra berörda myndigheter och instanser hitta lösningar som sammantaget främjar individens karriärutveckling.

Arbetslösheten bland medborgarna i Ekerö Kommun är jämförelsevis liten jämfört med resten av riket. Trots detta syns att vissa grupper bland kommunmedborgarna har ett sämre utgångsläge på arbetsmarknaden än andra. I Ekerö Kommun har framförallt ungdomar i ålder 16-24 år identifierats som en grupp som är extra viktig att uppmärksamma. En inte alltför obetydlig del av denna ålderskategori lämnar gymnasieskolan utan fullständiga slutbetyg, vilket försvårar gruppens etablering på arbetsmarknaden i både ett kortare och längre tidsperspektiv. En viktig uppgift för UMJ är att motivera och coacha ungdomar så att de inte hamnar i ett utanförskap.

UMJ bedriver individanpassade program, där bland annat studie- och yrkesvägledning, arbetsgivarkontakter, och andra jobbsökande aktiviteter utgör en central del av sektionens verksamhetsområden. UMJ har även ett välfungerande och aktivt samarbete med arbetsförmedlingen (AF) i Solna, vilket har möjliggjort att de statliga och kommunala arbetsmarknadsinsatserna kunnat koordineras och effektiviseras.

4. Strategi

Högre kvalitet och måluppfyllelse

Barn- och utbildningsnämnden har i budget avsatt 1 875 tkr i särskilda medel för kompetensutveckling i grundskolan för att främja högre måluppfyllelse. Motsvarande måluppfyllelsemedel har avsatt för förskolan. Barn- och utbildningsnämnden har avsatt 400 tkr för pedagogisk utveckling i förskolan.

I propositionen om införande av karriärstjänster som förstelärare och lektorer diskuteras behovet av särskilt yrkesskickliga pedagoger liksom behovet av forskningsmeriterade pedagoger i verksamheten. Detta ligger också i linje med en förskola och skola på evidensbaserad grund. Nämndkontoret bedömer det som angeläget att stimulera att fler pedagoger blir forskningsmeriterade och föreslår i förslaget till budget 2015 att 100 tkr avsätts för detta ändamål. I länet har några av de större kommunerna inrättat en nätverksplattform för pedagoger som bedriver doktorandstudier i form av s.k. forskarskolor. Ekerö kommun har möjlighet att låta doktorander delta i detta nätverk.

Systematiskt kvalitetsarbete

Arbetet med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet är en ständig process. Under 2015 kommer den utvecklingsgrupp som tillsatts att redovisa sina förslag.

Utvecklingsgruppen kommer bl.a. att ta fram förslag på mål och indikatorer för uppföljning av värdegrundsarbetet, utveckla metoder för uppföljning av trygghet och studiero. Utvecklingsgruppen kommer också att ta fram en modell för att sammanfoga kunskapsresultaten med värdegrundresultaten i syfte att göra relevanta och intressanta analyser. Dessa analyser bidrar i nästa skede till slutsatser och formuleringar av utvecklingsområden.

Rutinen för anmälan till huvudmannen om kränkande behandling kommer att utvärderas och ses över i syfte att vässa rutinen ytterligare under 2015. Det samma gäller för rutinen kring barn- och elevombudsärenden. Dessa rutiner behöver hänga ihop på ett relevant och tydligt sätt, inte minst för att säkerställa tryggheten för barnen/eleverna. Förslag till hur detta skulle kunna se ut kommer att utredas under hösten 2014/våren 2015.

Vidareutvecklingen av förskole- och skolapplikationen under 2015 kommer bl.a. att handla om att kunna följa Ekeröeleveras resultat i gymnasiet. Med denna information kan skolorna följa eleverna och få en indikation på hur väl förberedda Ekerös elever är när de kommer till gymnasiet. Idag finns resultaten från kundenkäten i förskole- och skolapplikationen. Tanken är också att resultaten från pedagogernas självvärdering i förskolan ska kunna ses och analyseras i applikationen. Syftet är att resultaten från självvärderingen ska kunna speglas mot kundenkätresultaten, men också kunna analyseras för sig. Indikatorerna är inte många inom förskolans område, därför är självvärderingen ett sätt att öka antalet kvalitetsmått för förskolan.

Våga visa

Med utgångspunkt i den utvärdering som gjordes av Våga Visas metoder har det under 2014 påbörjats ett utvecklingsarbete där metoderna förfinats och utvecklats. Detta arbete fortsätter under 2015. Ett reviderat stödmaterial med reviderade matriser och intervjufrågor ska fortsättningsvis förtydliga och stödja observatörernas uppdrag ytterligare med målet att observationerna ska hålla ännu högre kvalitet än tidigare. Hur fritidshemmens kvalitet och utvecklingsområden kan fångas upp i Våga Visa är ett område som under 2015 ska vidareutvecklas.

Under 2014 har Ekerö även haft en lokal utvecklingsgrupp för hur Våga Visa kan utvecklas lokalt. Det finns ett visst friutrymme i hur observationerna kan genomföras och användas beroende på enheternas behov och nuläge. Observationen kan, förutom att ge en bred bild av verksamheten, även fokusera på ett eller flera delområden som enheten själv önskar få belysta. Utvecklingsgruppen har arbetat fram en ny struktur för hur Våga Visas processer kan användas för att förankras hos Ekerös kommunala och fristående förskolor och skolor för att Våga Visa ska bli en del i det systematiska kvalitetsarbetet. Under 2015 kommer denna nya struktur att implementeras.

Ekerö behöver även rekrytera nya observatörer vilket anses gå hand i hand med att Våga Visas metoder och möjligheter förtydligas.

Främjande och förebyggande arbete

I enlighet med det av Barn- och utbildningsnämnden, Socialnämnden och Kultur- och fritidsnämnden fastställda årshjulet för uppföljning och styrning av nämndernas samverkan inom PRISMA pågår arbete för fortsatt utveckling av verksamhet riktad till unga i Ekerö. 2014 års uppföljning har identifierat utvecklingsområden för de tre beställarnämnderna rörande verksamheten råd och stöd, samverkan skola och socialtjänst samt samverkan fältassistenter och flygande fritidsledare. Utvecklingen inom PRISMA kommer 2015 att fokusera på dessa områden.

Särskilt stöd

Ett arbete med att ta fram en ny elevhälsoplan är inlett. Arbetet kommer att fortsätta under en stor del av det kommande verksamhetsåret. Avsikten är att tydliggöra elevhälsans uppdrag i den nuvarande skollagens mening där betoning ligger på de främjande och förebyggande insatserna. De elever som har behov av särskilt stöd ska i första hand få det i sin reguljära skolmiljö. I en ny elevhälsoplan kommer rektors ansvar att tydliggöras därför sker arbetet parallellt med att skolledare på olika sätt medverkar i utvecklingsarbetet.

Under 2014 har en ny ersättningsmodell för 2 grupper för barn med särskilda behov inom förskolan tillämpats med gott resultat.

En motsvarande modell förslås nu för grundskolan i stället för att som idag ersätta verksamheten med ett fast anslag. De berörda verksamheterna garanteras en grundfinansiering för ett även vid ett lågt tillfälligt lågt elevantal kunna behålla specialistkompetens. För varje elev utbetalas skolpeng samt ett

individuellt tilläggsbelopp. Vid fullt elevantal i en grupp finns ett takbelopp för vad som maximalt utbetalas till verksamheten.

Syftet är att dels kunna tillgodose kraven på att så långt möjligt ge ett tillräckligt stöd i en elev med stora behov i den skolmiljö eleven redan vistas i och att dels med detta system också i högre utsträckning kunna möta vårdnadshavares önskemål om skolplacering. Samtidigt har kommunen möjlighet att behålla pedagogiska nyckelkompetenser.

Resursteamet

Resursteamet roll renodlas nu successivt. När en elevhälsoplan är på plats finns ett tydligt uppdrag rörande grundskolan. Det ska under året kompletteras med uppdrag som ligger utanför det som skolagen föreskriver. Det handlar om det stöd som resursteamet har avseende förskolan, öppen förskola och familjecentral.

Modersmål/SVA

Antalet nyanlända ökar och för kommande år föreslår nämndkontoret i budget för 2015 med inriktning 2016 – 17 att ytterligare medel avsätts för området.

Socioekonomisk viktning

En publikation från Sveriges Kommuner och landsting (SKL) belyser frågan om likvärdigheten i den svenska skolan. Bland annat konstateras att skillnaderna i resultat mellan skolor har ökat sedan 1980-talet och att det är en utveckling som är oroande. Som en av nycklarna till att minska en sådan resultatskillnad framhålls en differentiering av den ekonomiska ersättningen. En sådan differentiering eller socioekonomisk resursfördelning måste dock föregås av en analys av vilka skillnader som kan finnas och att en modell för att beräkna skillnaderna i behovs utarbetas som kan antas vara tillräckligt träffsäker för att det ska gå att utläsa effekter av den. Under året avser nämndkontoret att göra en sådan analys.

Förskollärary- och lärarbehörigheter

Av det inventeringsarbete som pågår och som redovisats i nämnden 2014-05-14 framgår att många lärare i kommunen ännu inte har sin legitimation men att ca 88 procent har lärar- och förskollärarybehörighet.

Det återstår arbete med kompletterande utbildning av lärare som saknar behörighet och det återstår också ett arbete med att matcha så att lärare

undervisare i behörigt ämne. Trots det finns det ett behov av att stödja skolor och pedagoger i att utöka behörigheter i ämnen som saknas på skolan. Nämndkontoret förslår att särskilda stimulansmedel tillskjuts skolpengen. Syftet är då att bidra till att täcka kostnader för tjänstledighet och vikarier.

VFU – verksamhetsförlagd utbildning

Omkring ett 60-tal lärarstudenter har sin verksamhetsförlagda del av utbildningen (VFU) i kommunen. Det är viktigt att kommunen är en attraktiv arbetsgivare och VFU-tiden är en bra rekryteringskälla för skolor i kommunen. Det pågår därför arbete med att utveckla VFU i kommunen. Avsikten är att få fler handledarutbildade pedagoger och att i samarbete med Stockholms Universitet starta pilotverksamhet där några skolor går samman och bildar ett kluster som tillsammans kan utgöra en övningskoleverksamhet.

Skolbiblioteken

En Biblioteksplan är under utarbetande. Skolbibliotekens roll för att främja en god läsutveckling, stärka elever och även lärares informationskompetens i en snabbt och alltmer digitaliserad skola är betydande och i kommande biblioteksplan kommer det att framhållas.

IT-inriktning

I Stockholms län utvecklas nytänkande och utveckling av digital kompetens starkt vilket påverkar skolorna i Ekerö. Inte minst Stockholms omfattande satsning på både IT-infrastruktur och utbildningar driver utvecklingen framåt.

Barn och elever i Ekerö kommun ska vara väl orienterade och ha gott självförtroende i att säkert och kritiskt använda digitala verktyg.

Sedan 2013 pågår ett arbete i kommunen för att skapa förutsättningar att den målsättningen. Det har hittills skett genom ett antal olika insatser och projekt som bidrar till en positiv utveckling. Dessa behöver nu samordnas och systematiseras för att effekten ska bli den önskade inte bara i en enskild verksamhet. Verksamheter i kommunen behöver stöd så att förflyttningen äger rum i alla verksamheter och i en önskvärd takt.

I förslag till budget för kommande år redovisas förslag till finansiering av sådana insatser.

Förskolan

I läroplanen för förskolan är förskollärarens ansvar och roll tydlig inom samtliga målområden. För att möta läroplanens intentioner är det angeläget att öka andelen utbildade förskollärare genom att vara en attraktiv kommun att arbeta i och uppmuntra pedagoger att vidareutbilda sig till förskollärare.

Barn och utbildningsnämnden har sedan tidigare avsatt medel i budget för att ett antal pedagoger inom förskolan i Ekerö kommun ska få möjlighet att studera till förskollärare på arbetstid. Detta gäller både kommunala och fristående förskolor. Dessa medel kvarstår under budgetåret 2015.

Nämndkontoret föreslår att produktionen ges i uppdrag att redovisa en strategi för att attrahera fler förskollärare att söka sig till kommunen.

Kunskapsmålet i den reviderade läroplanen för förskola är fördjupad i förhållande till den tidigare läroplanen. Detta medför att det nämndkontoret inför 2015 behöver bredda och utöka uppföljningen inom detta område.

I begreppet omsorg ingår att barnen serveras varierade och näringsriktiga måltider. Det är viktigt att frukost, lunch och mellanmål serveras på regelbundna tider och att det inte är för lång tid mellan måltiderna. I förslaget till budget föreslås att medel avsätts för att möjliggöra för alla förskolor i kommunen, såväl kommunala som fristående, att servera frukost.

Pedagogisk omsorg i form av familjedaghem

Pedagogisk omsorg i form av familjedaghem är en verksamhet som har minskat i antal de senaste åren. Det är idag åtta familjedaghem i kommunen och det är angeläget att verksamheten finns att erbjuda om vårdnadshavare så önskar. Det är viktigt att ge verksamheten förutsättningar för att finns kvar som alternativ till förskola. Med anledning av detta lägger nämndkontoret ett förslag om förstärkning i budget för förskolorna inför 2015.

Omsorg på tid då förskola och fritidshem inte erbjuds

Från och med hösten 2014 erbjuder Ekerö kommun möjlighet för vårdnadshavare att genom ett bemanningsföretag få hjälp med omsorg på tid då förskola och fritidshem inte erbjuds (obekväm arbetstid).

Efterfrågan på denna tjänst är idag okänd och under 2015 blir det angeläget att följa utveckling av behovet av denna typ av omsorg.

Under 2015 kommer tjänsten också att följas upp genom att utföraren kommer att få lämna en skriftlig uppföljning/dokumentation. Vidare kommer nämndkontoret att göra en uppföljningsdialog med utföraren. Utöver denna uppföljning kommer vårdnadshavare som blivit beviljad tjänsten att få svara på en enkät.

Fritidshem

Fritidshemmens viktiga uppdrag behöver synliggöras och lyftas fram. Uppföljning och utvärdering avseende fritidshemmens verksamhet behöver utvecklas. Nämndkontoret kommer under 2015 att presentera förslag på sådana uppföljningar och utvärderingar.

Lärare i fritidshem eller fritidspedagoger ansvarar för undervisningen i fritidshemmet och det är deras uppdrag att se till att arbetet bedrivs med utgångspunkt i läroplanen. Därmed är det av stor vikt att öka andelen fritidspedagoger i fritidshemmen. Med anledning av detta lägger nämndkontoret ett förslag om förstärkning i budget 2015 för att möjliggöra för fler pedagoger inom fritidshemmen att till viss del utbilda sig till fritidspedagoger på arbetstid.

Ekeröelever i gymnasiet

Fristående skolor har inte haft någon skyldighet att rapportera in slutbetyg till folkbokföringskommunen. I och med den nya skollagen finns nu en sådan möjligt och det blir därmed både möjligt och angeläget att samla in betygsuppgifter. Det kan då bli möjligt för grundskolor i kommunen att se hur det går för eleverna i gymnasiet.

Då eleverna är spridda på ett stort antal gymnasieskolor behöver insamlingen göras med hjälp av en programvara som medger jämförelser utan stora manuella beräkningar. Vidare bör insamlingen koncentreras på ett fåtal ämnen/kurser som så långt möjligt läses av alla elever under år 1. Nämndkontoret avser att under 2015 att återkomma i frågan.

Vuxenutbildningen

I Stockholms län har det under ett antal år pågått ett arbete med att utveckla en vuxenutbildningsregion. Arbetet har samordnats av KSL och inriktningen har varit att genomföra en länsgemensam upphandling av vuxenutbildningsanordnare. Under våren 2014 hoppade Stockholm av planerna vilket innebar att Ekerö fick tänka om. Under hösten 2014 har Ekerö tillsammans med Sundbyberg, Sigtuna, Lidingö, Norrtälje och Upplands- Bro påbörjat ett arbete för att genomföra en gemensam upphandling. De områden

som Ekerö kan tänka sig vara med i är yrkeskurser på gymnasienivå, lärlingsutbildning och distansutbildning. Blir förutsättningarna för Ekerös del acceptabla bör kommunen ingå i upphandlingen. Nämndkontoret deltar utvecklingsarbetet.

Under 2015 utökar vägledningseenheten sin verksamhet inom vuxenutbildningen eftersom behoven av studie- och yrkesvägledning har ökat kraftigt. Samtliga sökanden till vuxenutbildningen ska träffa en studie- och yrkesvägledare och upprätta en individuell studieplan som utgår från individens egna mål, behov och förutsättningar.

5. Uppföljning

Utvärdering av nämndens mål

Utvärderingen av nämndens mål finns beskrivna i en utvärderingsplan, se bilaga 1. Enheternas dokumentation av deras arbete för att uppnå nämndmålen lämnas in till nämndkontoret i mitten av september för föregående läsår. Fokus för detta dokument är analys och framåtblickande. Genom ett antal indikatorer/nyckeltal fokuserar utvärderingen på progression och utveckling på enhetsnivå.

Ett utvecklingsarbete med fokus på systematiskt kvalitetsarbete har inletts under våren/sommaren 2014. Under 2015 kommer den utvecklingsgrupp som tillsatts att redovisa sina förslag.

Prioriterade områden följs upp i särskild ordning direkt till nämnden.

Elever i gymnasieskolan

Vägledningseenhetens gymnasieuppföljning bevakar att gymnasieskolorna upprättar åtgärdsprogram och ger det stöd eleverna behöver för att nå kunskapsmålen. Inför varje läsårsstart görs en gemensam kartläggning på vägledningseenheten över vilka elever som bör följas upp extra av den vägledare som har ansvar för den aktuella skolan där eleven går.

Två gånger per termin gör studievägledarna ett uppföljningsbesök på gymnasieskolorna då elevernas studier och närvaro/frånvaro diskuteras tillsammans med representanter från gymnasieskolan och eventuella åtgärder kan aktualiseras. Vid flera av dessa besök har gymnasieskolan vittnat om att Ekerös ungdomar får mer uppmärksamhet än andra elever. Besöken och omtanken om eleverna från Ekerö uppskattas av majoriteten av

gymnasieskolorna och kan bidra till att det går bättre för Ekerö eleverna också i gymnasiet.

Vuxenutbildning

Ekerö vuxenutbildning ingår i en gemensam enkätbaserad utvärdering via KSL där kommunernas utbildningsanordnare utvärderas två gånger per år.

Utöver detta görs länsgemensamma inspektionsrapporter tillsammans med en projektledare där länets rektorer är medbedömare.

Mellan 2013 och 2015 ska alla anordnare av grundläggande och gymnasial vuxenutbildning i Stockholms län utvärderas enligt det avtal som slutits mellan länets samtliga 26 kommuner.

Tanken med att samordna utvärderingen av vuxenutbildningen i länet är att varje kommun inte ska behöva arbeta isolerat med att följa upp och utvärdera de olika verksamheterna. Genom att en extern part (samordnare för utvärderingarna tillsammans med en medbedömare, vanligen rektor) genomför utvärderingarna kan anordnarnas eget kvalitetsarbete kompletteras och huvudmannens uppföljning stödjas. Syftet med utvärderingarna är att uppnå högre kvalitet och måluppfyllelse hos utbildningsanordnarna. Därför ska stor vikt läggas vid kvalitetsutveckling jämte den granskande aspekten i den gemensamma utvärderingen. Fokus i utvärderingarna är:

- Styrning, ledning och kvalitetsarbete
- Kunskaper, utveckling och lärande
- Bedömning och betygssättning

Under 2015 kommer nämndkontoret se över målen och uppföljningen för vuxenutbildningen.

Vägledningseenheten

Studie- och yrkesvägledningen på grundskolan i Ekerö utvärderas i slutet av varje läsår. Utvärderingen är enkätbaserad. Enkäten besvaras av eleverna i åk 9 och berör tre områden - information, vägledningssamtal och tillgänglighet. Resultatet för läsåret 2013/14 visat att:

- 94 procent är nöjda eller mycket nöjda med den information de har fått
- 97 procent är nöjda eller mycket nöjda med den studie- och yrkesvägledning de har fått
- 98 procent svarar att tillgängligheten är bra.

Informationsansvaret/UMJ – Unga mot jobb

Informationsansvaret regleras i skollagen (2010:800, 29 kap. 9§) och säger att en hemkommun löpande ska hålla sig informerad om de ungdomar som har fullgjort skolplikten men inte går i gymnasiet eller har annan sysselsättning. Målsättningen är att alla ungdomar under 20 år som inte är inskriven i gymnasieskolan, har avslutat sina gymnasiestudier eller har annan sysselsättning, tar fram en handlingsplan tillsammans med studie- och yrkesvägledare snarast möjligt.

Verksamheten UMJ – Unga mot jobb – arbetar med att underlätta för ungdomar i åldern 16-24 år att komma vidare till studier och/eller arbete, och genom samverkan med andra berörda myndigheter och instanser hitta lösningar som sammantaget främjar individens karriärutveckling. Enligt det avtal som UMJ har med Arbetsförmedlingen gör UMJ löpande återrapporteringar till AF om hur det går för ungdomarna.

Bilagor

Bilaga 1: Utvärderingsplan

Bilaga 2: BUNs årshjul 2015